

Madrid, una versió positiva de 'Blade Runner'?

Cada entrevista a Fernando Caballero sobre el seu llibre *Madrid DF* és una exposició descarnada de la ideologia de les elits de la capital espanyola, ideologia hegemònica a la ciutat i impregnada a tot l'espanyolisme a través de la centralitat que la mateixa capital té a l'Estat. A l'entrevista publicada a l'ARA el 9 de novembre, Caballero diu que el projecte de *Madrid DF* és convertir la capital en la versió positiva de *Blade Runner*; és a dir, una megaurbs construïda sobre l'esperança dels perifèrics de trobar-hi una via d'escapament al seu destí de ser usats com a bestiar humà global. Caballero està tan alienat amb el seu projecte que ni s'adona que el que ens vol vendre és precisament la ciutat de Los Angeles a *Blade Runner*, una megalòpoli miserable on tota via d'escapament està trampejada i el triomf personal és pura simulació.

Si la intenció de Caballero és convèncer els més resistents a col·laborar amb el projecte, el que ens explica és per sortir corrent, i per això entenc que la publicitat que se li està donant als mitjans catalans vol explicitar el despropòsit per -un cop més- iniciar un debat sobre el centralisme de l'estat espanyol i la necessitat de reformar-lo. Però crec que aquesta reforma és, de fet, impossible, ja que els fonaments ideològics de l'espanyolisme i del centralisme són comuns i axiomàtics i es resolen en la plena identitat madrilenya de l'estat espanyol. La capitalitat de Madrid és el *dret històric* del qual deriven tots els privilegis de la ciutat amb càrrec als territoris de l'Estat, com ara

sembla anomenar-se les velles comunitats autònomes fora de Madrid DF. Aquesta centralitat no serà mai qüestionada a Madrid, i les argumentacions ideològiques en la seva defensa admeten qualsevol contradicció, invenció històrica o absurd discursiu. Així, confrontat amb la possibilitat de crear aquesta gran metròpoli global peninsular a l'eix mediterrani, Caballero va respondre que el franquisme va construir la primera autòpista a la Mediterrània perquè aleshores Espanya era dirigida com una empresa, però que l'Estat tenia l'obligació d'equilibrar, cosa que per a Caballero significa tornar la centralitat a Madrid. El permanent boicot de l'estat espanyol a l'Eixo ferroviari atlàntic entre Lisboa i Vigo-Corunya a través del qual suc-

OSCAR PAZOS RODRÍGUEZ

AUTOR DE 'MADRID ÉS UNA ILLA'

Les elits madrilenyes necessiten noves maneres d'assegurar les seves rendes

cessius governs portuguesos volen estructurar la seva connexió amb Europa, perquè *Madrid ha d'anar primer*, obeeïria, per tant, a la mateixa ideologia *equilibradora*. En definitiva, tots els equilibris de l'espanyolisme troben el seu node a la capital.

L'associació de franquisme i govern empresarial també és molt expressiva de com es van gestar la burgesia madrilenya i la seva ideologia espanyolista. Certament, el projecte de *Madrid DF* té molt d'economia caserna, una economia en què la centralització de la sobirania funciona com a principi normatiu/extractiu que assegura el domini del mercat a través de la mida de les empreses, els camps nacionals creats al voltant del canvi de segle. Com sigui,

aquest és el gran argument de *Madrid DF*; l'únic, de fet. El que *Madrid DF* ofereix davant dels desafiaments de la globalització és una economia de concentració, de pura acumulació. Al meu entendre, aquesta elecció és una via segura al desastre.

La concentració econòmica és sovint imaginada com a fetitxe. En lloc d'estendre's conseqüència de la prosperitat, l'Estat força una concentració a Madrid que resulta en un creixement artificial i localitzat, mentre els territoris expropiats són arrasats. En tot cas, aquesta confiança en la mida evidencia la desorientació de les elits madrilenyes sobre el que significa la globalització. A Ginebra, amb només 200.000 habitants, es decideixen els estàndards ISO i hi tenen seu l'OMS, l'OIT i els Scouts, entre moltes altres organitzacions globals. El mercat de valors de la ciutat de Zúric, de 400.000 habitants, que tampoc no és capital federal, dobla l'Íbex en capitalització. Per uns dies a l'any, la petita població de Davos és centre del capitalisme occidental gràcies al Fòrum Econòmic Mundial, que té seu a Colònia, un municipi de 5.000 habitants.

En una qüestió fonamental sí que apunta correctament Caballero. La sobirania espanyola està sent transferida a la UE mentre Espanya es dissol a Europa. El procés amenaça amb deixar fora de joc part de les elits madrilenyes, que necessiten crear noves maneres d'assegurar les seves rendes. Aquesta és la raó de fons del projecte *Madrid DF*, i és aquí on hauríem de dirigir el debat si no volem que ens subhastin com bestiar.

GETTY

Direcció pública professional: fets, no paraules

Dimecres, el Fòrum d'Entitats per la Reforma de l'Administració (FERA) va presentar l'Acord de la Societat Civil per la Reforma de l'Administració, un manifest per conscienciar i esperonar l'acció sobre la inajornable transformació de l'administració, amb 8 mesures concretes centrades a reduir traves (digitalització, millors tràmits i normativa), una gestió eficaç i eficient (direcció pública professional, planificació de l'ocupació, avaluació de polítiques públiques) i ètica i integritat (bon govern, protecció del servidor públic). El FERA, que ja és un fòrum molt plural, ha aconseguit impulsar l'acord amb una llarga llista d'organitzacions de la societat civil.

De les vuit mesures de l'acord cal destacar la direcció pública professional, clau de volta de tota la resta: cal algú professional, qualificat, amb autoritat i legitimitat, amb constància i continuïtat en el càrrec per responsabilit-

zar-se de dur a la pràctica el gruix de la transformació. La professionalització de la direcció pública implica dues idees bàsiques: que directius i comandaments siguin seleccionats a través de procediments competitiu -no per afinitats polítiques- que valorin mèrits objectius, i que aquests mèrits incorporin habilitats directives i no només l'antiguitat o la formació generalista. A Xile fa 20 anys que funciona el Sistema d'Alta Direcció Pública, que defineix les places de direcció, fixa criteris d'avaluació i estableix mecanismes per valorar-ne els re-

ISMAEL PEÑA-LÓPEZ

PROFESSOR DELS ESTUDIS DE DRET I CIÈNCIA POLÍTICA DE LA UOC

L'Acord de la Societat Civil per la Reforma de l'Administració presenta 8 mesures concretes

sultats, separant la política de la gestió.

Tot i que l'empara normativa és recomanable, no hi ha avui cap impediment legal per impulsar una direcció pública professional per la via dels fets. El problema, com passa sovint, és la falta de voluntat política. A la I Címera Contra la Corrupció, celebrada el juliol del 2020 al Parlament, es van debatre 18 mesures per abordar causes estructurals de la corrupció. D'aquestes, 16 es van aprovar per unanimitat o gairebé, però dues van ser rebutjades: les dues estaven vinculades a la direcció pública professional. La

mesura 12, que proposava repensar la relació entre militància política i accés a càrrecs directius, va obtenir set vots en blanc, cinc en contra i una abstenció, reflectint la resistència interna dels partits a perdre el control sobre els nomenaments. La mesura 13, que prohibia les aportacions econòmiques al finançament dels partits per part de directius públics, va ser rebutjada per unanimitat d'abstencions, mostrant el bloqueig estructural davant de reformes que afecten interessos de partit.

Quant preguntem pels valors que han de guiar la gestió pública és fàcil fer titulars. La diferència entre els valors i les virtuts, però, és que les segones es posen en pràctica. *Facta, non verba*, que deien els llatins.

Professionalitzar la direcció pública no és només una qüestió tècnica o normativa, sinó també i sobretot un acte de voluntat i compromís polítics. Aquest compromís serà creïble quan els valors que defensem es tradueixin en accions reals.

Professionalitzar la direcció pública és també i sobretot un acte de voluntat i compromís polítics